

Sygn. akt III AUa 316/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Sędziowie:	SSA Feliksa Wilk SSA Marta Fidzińska - Juszcak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **K. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o emeryturę nauczycielską

na skutek apelacji wnioskodawcy K. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 9 grudnia 2011 r. sygn. akt VII U 1999/11

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 316/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie **K. J.** od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 19 maja 2011 r., odmawiającej mu prawa do zmiany symbolu pobieranej emerytury na symbol emerytury nauczycielskiej.

Sąd Okręgowy za okoliczności bezsporne uznał, że K. J., urodzony w dniu (...), z zawodu inżynier melioracji wodnej, od dnia 8 maja 2008 r. pobiera emeryturę przyznaną na podstawie art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2004 r., wydanym w sprawie do sygn. akt VII U 5049/02 tamtejszy Sąd oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 16 kwietnia 2002 r. odmawiającej mu prawa do emerytury nauczycielskiej. Wyrok ten został utrzymany orzeczeniem Sądu Apelacyjnego z dnia 22 czerwca 2006 r. Wyrokiem z dnia 10 września 2009 r. wydanym w sprawie do sygn. akt VII U 1518/07 tamtejszy Sąd umorzył postępowanie w części dotyczącej przyznania emerytury za okres od dnia 8 maja 2008 r. na podstawie art. 477¹³ §1

k.p.c. - z uwagi na jej przyznanie przez organ rentowy właśnie od tej daty, oddalając odwołanie w pozostałym zakresie. Apelacja od wskazanego wyroku została prawomocnie oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 18 marca 2010 r.

W tym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy, powołując się na przepisy art. 88 ust. 1, 1a, 1b, 2 i 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. jedn. Dz.U. z 2006 r., nr 97, poz. 674 ze zm.), art. 32 ust 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz.U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz art. 32 ust. 4 tej ustawy w związku z przepisami § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43), uznał, iż wnioskodawca nie spełnił warunków uprawniających do zmiany symbolu pobieranej emerytury na emeryturę nauczycielską. Nie posiada on bowiem 15 lat pracy w charakterze nauczyciela w pełnym wymiarze czasu pracy w myśl przepisów rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., a tylko 14 lat, 8 miesięcy i 3 dni - co wynika z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 czerwca 2006 r., ani też 20 lat pracy jako nauczyciel w wymiarze co najmniej 1/2 etatu, a jedynie 11 lat, 6 miesięcy i 11 dni pracy nauczycielskiej z art. 88 Karty Nauczyciela. Podkreślił, iż wszystkie wnioskowane jako praca nauczycielska okresy zatrudnienia były przedmiotem szczegółowej analizy w toku powołanych spraw sądowych. Zaznaczył, że zgodnie z treścią uzasadnienia wyroku z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie III AUa 559/05 Sąd pierwszej instancji nie zaliczył skarżącemu okresów pracy w charakterze nauczyciela od września 1970 r. do sierpnia 1974 r. oraz od września 1975 r. do czerwca 1978 r., albowiem nie można w sposób wiążący ustalić wymiaru pracy, okresów zatrudnienia, charakteru stanowiska związanego z prowadzeniem kursu i kwalifikacji wymaganych do jego objęcia. Ponadto Spółdzielnia Kółek Rolniczych, gdzie prowadził kursy przysposobienia rolniczego nie jest placówką o jakiej mowa w art. 1 Karty Nauczyciela. W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 18 marca 2010 r. podano, iż okres pracy wnioskodawcy w charakterze wychowawcy w (...) Wojewódzkiej K. (...) w K. od 23 maja 2007 r. do 31 stycznia 2008 r. nie może zostać uwzględniony przy ustalaniu okresu pracy wykonywanej w szczególnym charakterze, uprawniającym do emerytury na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz przedmiotowego rozporządzenia, ponieważ praca ta nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zaś uznanie tego okresu za okres pracy nauczycielskiej w rozumieniu przepisów ustawy - Karta Nauczyciela nie przesądza o zaliczeniu tego okresu do 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Nadto Sąd pierwszej instancji wskazał, iż załączniki do pisma z dnia 5 grudnia 2011 r. dotyczące przebiegu zatrudnienia nie są nowymi dowodami w sprawie, natomiast dokumentacja leczenia nie ma wpływu na wynik sprawy. Wniosek o przesłuchanie świadka M. S. został oddalony albowiem był on już słuchany w toku sprawy o sygn. akt VII U 5049/02 o emeryturę nauczycielską. Zgłaszając taki dowód wnioskodawca domagał się w istocie powtórzenia postępowania dowodowego w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem. Wobec powyższego odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł wnioskodawca K. J., zaskarżając go w całości. Nie precyzując zarzutów ani wniosków apelacyjnych podniósł, że nieuznanie okresu nauczania w Szkole Przysposobienia Rolniczego spowodowało odmowę przyznania mu zapomogi nauczycielskiej. Ponownie wskazał na powoływane już dowody, służące wykazaniu okresów jego stażu nauczycielskiego, które były przedmiotem oceny w prawomocnie zakończonych postępowaniach sądowych. Na końcu poinformował o swojej trudnej sytuacji materialnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Zasadą wprowadzoną w ustawie z dnia z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz.U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) jest powstawanie i ustanawianie prawa do świadczeń w niej przewidzianych ex lege (art. 100 i art. 101 ustawy), zaś potwierdzająca to uprawnienie decyzja ma charakter deklaratoryjny. Tym samym orzeczenia, stwierdzające takie świadczenia lub ich odmawiające, choć formalnie są ostateczne, nie zamykają drogi do ponownego ich dochodzenia. Przytoczona ustawa przewiduje różne środki służące zmianie takich decyzji, w tym możliwość wzruszenia w każdym czasie ustaleń stanowiących podstawę prawomocnych orzeczeń na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy, także przez wydanie nowej decyzji organu rentowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2009 r., I UK 180/09, niepubl.). Stosownie do powołanego przepisu, prawo do

świadczeń ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń. Również wydanie prawomocnego wyroku w sprawie, w której odmówiono takiego uprawnienia, nie pozbawia zainteresowanego możliwości wystąpienia z ponownym żądaniem, bowiem prawomocny wyrok wiąże jedynie co do tego, że od daty wydania decyzji, będącej przedmiotem rozpoznania, prawo do świadczenia nie powstało (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2003 r., II UK 139/02, OSNP 2004/7/128). Co za tym idzie, prawomocność wyroku wydanego w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych nie stanowi przeszkody w ponownym rozpoznaniu przed sądem sprawy o to świadczenie, jeżeli na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy organ rentowy wydał decyzję, od której ubezpieczony odwołał się do sądu (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 listopada 2009 r., II UK 87/09, niepubl.).

Sprawa objęta zakresem zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 maja 2011 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do zmiany symbolu pobieranej emerytury na symbol emerytury nauczycielskiej została już prawomocnie rozstrzygnięta we wcześniejszych postępowaniach sądowych, toczących się poprzednio w sprawach pod sygn. akt VII U 5049/02, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 10 grudnia 2004 r. utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 22 czerwca 2006 r. sygn. akt III AUa 559/05 oraz kolejnym wyrokiem Sądu Okręgowego pod sygn. akt VII U 1518/07, również utrzymanym w mocy orzeczeniem Sądu Apelacyjnego z dnia 18 marca 2010 r. sygn. akt III AUa 2538/09. W pierwszym z wymienionych postępowań Sądy obu instancji rozpatrywały kwestię ustalenia prawa wnioskodawcy do emerytury nauczycielskiej, zaś w drugim – jego prawa do emerytury, z tym że poruszały również zagadnienie zaliczenia do okresu pracy nauczycielskiej (pracy w szczególnym charakterze) czasu zatrudnienia, jakie podjął po wydaniu wyroku z dnia 22 czerwca 2006 r. Zaliczenie niektórych okresów zatrudnienia wnioskodawcy do okresu pracy nauczycielskiej, uprawniającego do nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej było zresztą zasadniczą kwestią sporną w pierwszym postępowaniu zakończonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 22 czerwca 2006 r. sygn. akt III AUa 559/05.

Żądanie, jakie zgłosił w niniejszej sprawie wnioskodawca - zmiany symbolu emerytury na symbol emerytury nauczycielskiej, stanowiło w rzeczywistości wniosek o emeryturę nauczycielską. Nie można bowiem zmienić symbolu emerytury bez wcześniejszego ustalenia jej charakteru i podstawy prawnej. Na poparcie swego roszczenia wnioskodawca podniósł, że zaskarżona decyzja nie uwzględniła jako pracy nauczycielskiej następujących okresów zatrudnienia: w latach 1970 – 1978 w Szkołach Przysposobienia Rolniczego, w latach 1987 – 1990 w (...) w K. oraz od 23 maja 2007 r. do 31 stycznia 2008 r. w (...) Wojewódzkiej K. (...) w K..

Tymczasem w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 22 czerwca 2006 r. Sądy obu instancji konsekwentnie zajmowały stanowisko o nieuwzględnieniu wnioskodawcy okresów pracy w charakterze nauczyciela od września 1970 r. do sierpnia 1974 r. oraz od września 1975 r. do czerwca 1978 r. w Szkołach Przysposobienia Rolniczego, zaś czas od 1970 r. do 1978 r. został za taki uznany, bowiem w tym czasie wnioskodawca pracował jako wychowawca w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w K.. Z kolei w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 18 marca 2010 r. sygn. akt III AUa 2538/09 Sąd Apelacyjny zajął się kwestią zatrudnienia K. J. od 23 maja 2007 r. do 31 stycznia 2008 r. w charakterze wychowawcy w (...) Wojewódzkiej K. (...) w K., przesądzając o braku możliwości uwzględnienia tego czasu przy ustalaniu okresu pracy wykonywanej w szczególnym charakterze, uprawniającym do emerytury na podstawie art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz.U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43).

Okoliczności, na które powołuje się wnioskodawca w celu zmiany prawomocnego rozstrzygnięcia o odmowie przyznania mu emerytury nauczycielskiej, były zatem przedmiotem postępowania sądowego w powołanych sprawach i zostały odpowiednio ocenione.

Jak wynika z bezspornego stanu faktycznego, okoliczności podnoszone przez wnioskodawcę były znane zarówno organowi rentowemu jak i Sądowi rozpoznającemu sprawę i zostały uwzględnione przy wydawaniu poprzednich

orzeczeń, z których ostatnie zapadło w dniu 18 marca 2010 r. Ich negatywna ocena z punktu widzenia realizacji przesłanek uprawniających do emerytury nauczycielskiej, nie świadczy o ich nieuwzględnieniu, lecz właśnie o tym, iż były przedmiotem rozpoznania, a więc były ujawnione już na etapie tamtych postępowań. Trafnie więc wskazał Sąd pierwszej instancji, iż załączniki do pisma z dnia 5 grudnia 2011 r. dotyczące przebiegu zatrudnienia nie są nowymi dowodami w sprawie i zasadnie oddalił wniosek o przesłuchanie świadka M. S., który swoje zeznania złożył w toku sprawy o sygn. akt VII U 5049/02 o emeryturę nauczycielską.

Z kolei powoływane przez wnioskodawcę okoliczności i dowody dotyczące jego stanu zdrowia czy sytuacji materialnej, nie stanowią przesłanki uzyskania emerytury nauczycielskiej, a tym samym nie wpływają na to prawo i jako takie nie mogą być brane pod uwagę w niniejszej sprawie.

Wniosek K. J. z dnia 2 marca 2011 r., potraktowany przez organ rentowy jako nowy, zmierzający do uzyskania świadczenia emerytalnego na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela (Dz.U. nr. 118, poz. 1118 z 2003 r. ze zm.), został rozważony nie tylko w oparciu o ten przepis, ale także na podstawie art. 46 na warunkach określonych w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. nr. 153, poz. 1227 z 2009 r. ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr. 8, poz. 43 z 1983 r. ze zm.).

Zwrócić uwagę należy, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury muszą być spełnione łącznie w chwili wydania decyzji przez organ rentowy. Ponowna analiza stanu sprawy przy uwzględnieniu sytuacji prawnej wnioskodawcy, przy obowiązującej od dnia 1 lipca 2004 r. zmianie przepisu art. 32 ust. 1 a pkt.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 86 i 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela także nie pozwala na pozytywną realizację jego wniosku (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r., I UK 82/11 – LEX nr. 1102995, z dnia 5 lutego 2009 r., II UK 185/08 – LEX nr. 725047, czy też z dnia 3 lutego 2010 r., I UK 250/09 – LEX nr. 585726). Przeprowadzona bowiem przez organ rentowy weryfikacja okresów składkowych i nieskładkowych, przy wyłączeniu okresów przebywania na zasiłkach chorobowych oraz okresów przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia oraz w stanie nieczynnym sprawia, że K. J. nie legitymuje się 15 letnim okresem pracy nauczyciela określonym w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wykazując tylko 9 lat, 7 miesięcy i 9 dni w charakterze nauczyciela w pełnym wymiarze czasu pracy i nie wykazał się okresem pracy nauczycielskiej w rozumieniu art. 88 Karty Nauczyciela, udowadniając jedynie 11 lat 6 miesięcy i 11 dni. Wobec powyższego uznać należy, iż K. J. nie spełnia przesłanek do nabycia emerytury nauczycielskiej.

Apelacja nie może zatem odnieść zamierzonego skutku, Albowiem nie zawiera argumentów, ani też nie wskazuje dowodów pozwalających na wzruszenie zaskarżonego orzeczenia.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu, zaś apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.